

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 457/2015
28.10.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље Љ.Д. из Ч., чији је пуномоћник С.Ц., адвокат из Ч., против туженог А. АД Ч., кога заступа Љ.М., адвокат из Ч., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1-1546/13 од 06.05.2014. године, у седници одржаној 28.10.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1-1546/13 од 06.05.2014. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Чачку П1 број 614/12 од 28.12.2012. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 број 614/12 од 28.12.2012. године, поништено је као незаконито решење туженог број 321/1 од 25.06.2010. године, а тужени обавезан да тужиљу врати на рад на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми и накнади јој трошкове поступка од 93.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1-1546/13 од 06.05.2014. године преиначио првостепену пресуду тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиље и обавезао је да туженом накнади трошкове поступка у износу од 120.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију, предлажући да се одбије.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14), који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је код туженог била у радном односу на неодређено време од 17.02.1986. године, прво на пословима кондуктера, а затим је распоређена на послове билетара на којима је радила до 25.06.2010. године, када јој је, са тим датумом, отказан уговор о раду а радни однос престао након исплате отпремнине, због престанка потребе за њеним радом, на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду. Одлуком Управног одбора туженог од 25.01.2010. године започет је поступак рационализације броја запослених због технолошких, економских и организационих промена. Чланом 8. наведене одлуке формирана је комисија од 5 чланова за утврђивање вишка запослених и утврђени критеријуми и начин вредновања за решавање технолошког вишка: основни-оцена резултата рада у претходних годину дана, а уколико запослени остварује једнаке резултате рада примењују се допунски критеријуми – имовно, социјално, здравствено стање и дужина стажа. Управни одбор је 15.05.2010. године донео одлуку о приступању изради новог Програма за решавање вишка запослених, па је 20.05.2010. године, донет нови Правилник о организацији и систематизацији радних места, који је усвојен одлуком Управног одбора од 25.05.2010. године. Тим правилником је утврђен потребан број извршилаца (284), а исказан је вишак од 34 запослених. Број извршилаца на радном месту билетара смањен је са 8 на 4, од чега је троје запослених прихватило добровољни одлазак, па је у тој ситуацији један запослени на том радном месту морао бити оглашен технолошким вишком. Комисија за утврђивање вишка запослених је 03.06.2010. године упутила предлог Управном одбору да се за вишак прогласе 34 запослена, међу којима је и тужиља. Након тога утврђен је предлог Програма за решавање вишка запослених, а тужени је објавио списак запослених који представљају технолошки вишак потписан од стране комисије за решавање технолошког вишка, на ком списку се под редним бројем 19 налази тужиља. Предлог Програма упућен је Синдикату (преко огласне табле) и Националној служби за запошљавање, па је Управни одбор 21.06.2010. године усвојио Програм решавања вишка запослених. У поступку је утврђено да комисија није вршила бодовање нити примењивала прописане критеријуме на пет извршилаца на радном месту билетара, већ је предлог ко ће бити оглашен вишком сачинила на основу писменог мишљења руководиоца сектора саобраћаја од 02.06.2010. године, у коме је тужиља радила, по чијој оцини је тужиља у односу на остале распоређене на истим пословима у претходној години, најмање задовољавала. Тужени није био у могућности да тужиљи обезбеди неко од права прописаних законом приликом проглашења технолошким вишком, већ јој је исплатио отпремнину.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и поништио побијано решење о отказу јер тужени у поступку утврђивања вишка запослених није поступио у складу са одредбама

чл.155. Закона о раду и чл.38.и 40. Општег колективног уговора с обзиром да није применио прописане критеријуме нити је сачинио ранг листу извршилаца на радним местима на којима је утврђен вишак.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, сматрајући да је комисија туженог применила критеријуме за утврђивање вишка запослених који су били садржани у програму, на бази писменог мишљења руководиоца службе у којој су радници радили, а које је комисија прихватила за све раднике који су оглашени вишком.

Основано се ревизијом тужиље указује да је побијана одлука донета погрешном применом материјалног права.

Наиме, тужиљи је отказан уговор о раду применом члана 179. тачка 9. Закона о раду. – због постојања оправданог разлога који се односи на потребе послодавца, када услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. У случају примене овог отказног разлога, одредбама члана 153. до 160. Закона о раду, прописана је процедура и обавеза послодавца у погледу доношења Програма решавања вишка запослених, садржине програма, његовог достављања надлежним органима ради давања мишљења и исплату отпремине пре отказа уговора о раду. Тужени је ту процедуру спровео у складу са наведеним законским одредбама. Међутим, у поступку утврђивања ко ће од 5 запослених на месту билетара бити оглашен вишком, није применио критеријуме које је сам прописао (Одлуком Управног одбора од 25.01.2010. године), односно критеријуме из чл.38.и 40. Општег Колективног уговора.

Како је новом систематизацијом радних места код туженог, смањен број извршилаца на радном месту билетара са пет на четири, а тужиља проглашена вишком без претходне примене прописаних критеријума на тужиљу и остале запослене на истом радном месту, повређена је процедура приликом утврђивања вишка запослених, па је из наведеног разлога побијана одлука о отказу уговора о раду незаконита, како правилно закључује првостепени суд.

Правилно је одлучено о трошковима поступка применом члана 153. став 1. и 154. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**